

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Postán vagy Pécsen házhoz küldve:
EGY ÉVRE 5 Ft - kr.
FEL ÉVRE 2 Ft - 30
NEGYED ÉVRE 1 Ft - 25
EGYEN SZÁM 10 kr.
Megjelenik minden szombaton.
Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvker. (Széchenyi-ter.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
Egy öt hasabos petit sor egyszer megjelenéséért 6 kr., 3-szorért 5 kr., 10-szerért 4 kr., fizetendő.
Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
A nyilvánt. i. petit sora 10 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő.

A felelős szerkesztő lakása:
Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, BLAUHORN ANTAL úrnál a városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban, BÖHM C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden póstahivatallal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
János-utca 8-ik szám.

Lajos napja.

A nagy száműzött Kossuth Lajos nevenapját ünnepelte szerdán az ország. A kalendáriumban csak egyszerűen feketé betűvel van belenyomatva a név, melyet ő visel, de ez a fekete gázosz szín mégis ünnepet, örömgépet jelent nekünk magyaroknak, mert a legnagyobb magyar nevének megünneplése azt jelenti, hogy ő él és hogy a még a miénk.

A Lajos névnek megünneplését elvette a családoktól a nemzet és a tisztelt és ragaszkodás nagy ünnepévé tette azt.

Alig van olyan város, olyan falu széles ebben az országban, ahol Kossuth Lajos nagy hazánkia nevenapjának előestéjén összejöveleket ne rendeznének és a nemzet nagy fiát ovációkban ne részesítsenek.

Elen Kossuth Lajos! — hangzik a nép erős szava az országon.

Elen!

S fölérszkedtetli a mult idők emlékének alakjait a moraj.

A fötébredt szellemek farkasszemét meznék egymással: a szabadság megtestesült anygala és a — pallóst forgató hóhér.

Milyen ellentét!

De ez így van a pokol hittanában. A szabadságnak ellensége az ördög: a hóhér.

A szabadság jelképe a zászló, a szabadság: a láncz.

S mily maasan, milyen fenségesen lobogott a zászló!

Ó volt a hordozója. Ó vitte azt előre — mindig előre. A nemzet erős karja segített neki az erős munkában. Odaeszküdt minden magyar a trikolór alá, amely Kossuth Lajos kezében szent lobogóvá vált, rajta a szabadság istennőnek a arcképével, melyet a nép leborultán áradótt és érte küzdött — a végig — a halálig.

Oh, hogy mért sötétült el éppen világos alatt!

Az ördög pallosa földre sújtotta a nemzeti trikolórt.

A szabadság zászlaját meggyalázta a hóhér!

Oh hisz arra borzasztó visszagondolom!

Kossuth Lajos a nemzet fénye, büszkesége, — most is száműzve tölti napját. A szabadságharc óta 39 évvel lett idősebb a nemzet és — öregebb Kossuth. De nemcsak testében lett

törődöttebb, hajszálai megöszültek, arca: ráncosabb lett, de ő azért még most is olyan ifjú, mint volt akkor. Az ő lelkének tüze még most is erősen lobog, hogy föl-föl csapódó lángjától átütösedik a nép ereiben a vér.

A társas köröknek, a kaszinóknak csak egyszerűen van ünnepé évenként Kossuth nevenapjának évfordulóján. S föláll a szónok, kezében telt pohárral. A jelenlevők is fölemelkednek helyükükről némán, áhitattal hallgatják a szónok imaszerű felköszöntőjét, összeülnek a csengő poharakat s aztán megkezdül a föld az éjlen riadattól.

Eljen Kossuth Lajos!
A galambösz föléstunt üdvözi az egész országot. Ahány város, ahány hazafias társaskör, annyi üdvözlő távirat keresi őt fel csendes magányában.

És a hontalannak mi is van egybe? A nép szeretete, a nép ragaszkodó tisztelete mint dicsfény övezi körül az ő ősz fejét és a glória fényesebb, mint a legdrágább gyémántokkal ékeskedő királyi korona.

Tartson meg, te hontalan, téged életben a magyarok lstené még sokáig és tündökölj és világítsd meg fénylő glóriáddal nemzeted szegény hazáját!

Oh hogy mért sötétült el Világos alatt?!

Iskoláink.

Egy új tanév kezd tét jelzi a mozgalmas városi élet, mindenütt a hazában. A muzsa-fiak megválnak a szülöktől s ki vasuton, ki meg sejtát alkalmatosságnak siet a városba beiratkozni, tanulni.

A „Veni sancte” ajtótos dallama elhangzik mindenütt s a munkára készülő ifjú sereg erőt és szorgalmat kér a minden határtól.

Erőt és szorgalmat!
Erőt a tanulás ellen, szorgalmat, törekvést az erőfőző, melyet ifjú lelkében érez! Különös elmékedre kénszerít benünköt az új iskola év. Kevés az iskolánk s ezek ellen is sok a panasz. Kihéző fordulunk azért, hogy ennek az országnak iskolát, sokkal több iskolát adjon, mint a mennyi van.

A tanköteles gyermekek ezrei maradnak el az iskolából: 2000—3000 lakos községnek még nincs iskolájuk s a szülők kénytelenek gyermekeiket tél idején harmadik községbe küldeni iskolába.

Hja! A budget nem engedi! Iskolára az országgyűlés nem adhat pénzt, mert mátra kell! sokkal fontosabb dolgokra kellene a milliók. A hadseregére és a kir. operaházra.

De nem ez e főbaj!
Sokat kellene innom, ha mindazon vádakat fel akarnám emelni, melyek elemi és középiskoláink tanítóit és tanárait ellenemeltetnek.

De legtöbbet tett az ünnepélyek tartalmasságához az a körülmény, hogy hazai művészetünk ezuttal jelent meg először a tömegközé, a maga népszerű, de föltötte érdekes és vonzó kontóseben. A fiatal művészgeneráció sokat dolgozott. A festészet, dekoráció művészet, zene, dal és irodalom egymást támogatva kedves zománcokkal vonta be a nagyméretű látványosságokat. Különösen áll ez festőinkről, a kik finomabb izlést kölcsönöztek az ünnep rendezőinek. A sugárut menet például, a milyen népies és nemzeti volt, annyira szép volt művésziileg is. A városi ligeti mutatványokon is szíltében megáltszott a művészet rendező keze. A „Segítség” emléklapjának fényes sikerét pedig elég, ha csak említjük Örülhet mindenki e tünémenynek, mely a magyar művészet eszelekvő képességét és izmosodását jelenti S ma látunk csak igazán, mily szép és fölemelő az, ha a nemzetnek művésze és művészei vannak.

S láthatunk még egyebet is.
A népinépmegfigyelők pontjai voltak a díszmenetek.

Az utczák, a melyeken átvonulandók voltak, szorongásig teltek meg néppel. Az Andrassy utnak nemcsak széles járdáit állta el a közönség, hanem a terjedelmes kocsikat is, s türelmetlenül várta a menetek felvonulását.

A paloták ablakai és erkélyeiről díszes közönség kíváncsisággal, de a házi urak és lakók közül senkinek nem jutott észébe, hogy zászlót tegyen ki, vagy szőnyeggel ékesítse ablakát. Pedig nemzeti ünnepen s a vidéki nagy közönség felrúdulásán, országos épünnepen méltó van a külsőleg is némi dísz adni a fővárosnak, a mely amugy is a leg több hasznót huzza az egész dologból!

Déli harangszóra volt jelezve, de azért majdnem egy órákor indult el a városi ligetből az Andrassy-uton a díszkocsi.

Az ország tanítóit karát mélyen sújtja az a vád, hogy nem felelnek meg a követelményeknek. Az ifjuság nevelésére nem fordítanak elég gondot, mert saját magukat sem nevelik tovább. A tanár ha diplomát kap, állásért pályázik, felül a kathedrára és tanít, tanít, tanít...

Amit ő megtanult azt százszor elmondja minden évben, de hogy tovább tanulna hogy művelné magát a kor haladásával, hogy védné magát a feledés ellen, arra ő nem gondol. Így beleéli magát a maradiságba, nem vesz tudomást semmiről, ami az iskola falain kívül történik s tanítványi mindig megszegyenik őt tudásukkal, mert nekik legalább új könyvük van.

Második sajnos hibája az iskolának, hogy fölszerelési hiányosak. A gyermek testi és szellemi tápot keres az iskolában; a lelkét, szellemét elhanyagolja a tanári kar elobb említett hibája, testét az iskola rozsfelzárása. Nemfűtés, világítás, bátgórnyeszto padok, lélekölő miazmas levegő rendes ismertetője az iskolatermeknek.

A gyermek rosszul világított szobában tölt napoként 4—5 órát s majdnem természetesen látszik ilyen körülmények között, hogy a tanulók 10% a állandóan hibás szemű. A rossz levegő elsatnyítja a szabad léghöz szokott gyermeket s ehhez járul még az iskolapadok rendszertelen volta s készen van előttünk okozata annak, hogy ifjuságunk mért olyan satnya, halvány és össze gomyed.

Nem akarom e súlyos vádakat álta lánosítani,*) mert mely tisztelet-ladózom a kivételeknek is. De ameddig a bajokon s ritve nem lesz, addig ne várj senki az iskolától azt, hogy hivatásának megfelelően, hogy ép, erős és tudománygyűző ifjuságot neveljen. Még egy pár szót a szülökhöz!

A tudás az iskolába, a tudomány felsőbb csarnokai felé utóbbi időben oly merveket öltött, hogy télni kell attól, miszerint Lazárkóban a proletáriátus rövid idő alatt háromszorosra szaporodott fel.

Ma már mindenki a tudomány csarno kaiba készül, hogy aztán diplomával kezében elmelesen koldulni, vagy legjobban setben fát vágni, havat söpörni.

A szülők tehetnének erről. Gondoljanak gyermekeik jövőjére, mér legeljék meg pontosan az állapotokat s ügy bocsássák pályaválasztásra őket!

A tudomány pályának van manapság legtöbb tövise, ezen a pályán boldogulhatni legnehezebben. A tudományos pályá nehéz, haláltan volta dacára a szülökek is nagy megerőtítésébe, óriási költségre kerül s mégis, ennek dacára, épp a legszegényebb néposztály küldi gyermekeit it a tudományos pályára.

Pedig a tudomány csak a mult; a kereskedő s az iparosé az egész jövő!

Fonoljunk meg ezt jól! Gelléri.

A protekció.

A közés nyilvános életnek nincs szerencsétlenebb kinövése, mint az, melyet e szóval jelölnek—protekció.
*) Nem is lehet. Városnak iskolái nagy részben kifogástalanok. Szerk.

Forrása az érdek s nem az érdem, s következményei a közélet minden terén a legzomorubbak. Protekció annyit jelent, hogy ne legyen kvalifikáció valamely állás betöltésére, legyen azonban valamely ember, kinek befolyásos összeköttetési vannak, vagy existáljon valamely érdek, mely egyik vagy másik személyt saját személyéhez köti, akkor bizton számíthatz rá, hogy a versenyben te léssz a győztes. A protekció tehát, különösen ott, a hol nagyon garázdálkodik s úgy szólván minden téren uralkodója lett a nyilvános életnek egyik igen nagy és sok hátránnyal járó baja.

Nem tagadható, hogy protekció mindig volt, talán alig létezett oly kor, melyben az érdekek akár nyit, akár titkos harca, a nyilvános élet ezen megrívragját meg nem érlelte volna. S abban a formájában, melyben a több érdemek között a protegált érdek est találja, nem is oly veszedelmes s még némiképen tűrhető. Veszedelmes és a legnagyobb mértékben korrumpáló azonban ott, hol a valódi érdemnek háttérbe szorításával az érdemtelenség, a tehetetlen fogalja el, vagyis inkább bitorolja azon állást, mely nélkül a valódi tehetségek sem érdeme szerinti méltatása nem juthat, sem pedig az állás ugy betöltése nincs, a mint azt a közjó és a közérdek megkívánja.

Alkotmányos államban a protekcióknak sem az állami, sem a társadalmi életben nem volna szabad grazálnia, mert az alkotmányos szabadság—amint e már vele jár módot nyújtván mindegyik polgárának, hogy tehetéseit ki jelessze, ezeket egyenlőleg értékesíteni is kell tudni. De az egyéni tehetése nem érvényesülhet kellőleg ott s azon a téren, ahol nem erre s az igaz érdemre, hanem inkább a jó protekcióra adnak valamit, s a viszont szolgálat reménye fejében megteszi az ily szolgálatot is. Sok nyilvános intézmény jobban megfelelne céljának és szellemének, hogyha kevesebb protekcionális gyermek ülné a jól diazott állomásokban, s a nincsenek helyükön, s melyeket mások jobban töltenének be.

Sajátosság azonban, hogy nálunk a társadalmi tevékenység terén jobban uralkodik a protekció, mint az állami téren. Magán állomások ritkán töltenek be másékat, mint a protekció útján. Ez nagyon természetesen a köznek nincsen különös kárára, s a meny nyíban az illető a protegáltban esaltkodik, egyszerűst maga vallja kárát, másrészt gyorsan túl is adhat rajta. A társadalmi téren hozzájárul még az is, hogy nagyobb bizalommal viseltetnek oly ember iránt, kinek más oldalról ajánlatai vannak, különösen pedig, kit valamely ismerős ajánl a keresésnek. Ezt az illető szolgálatát részről még rossz néven se lehet venni. Káros következményű azonban az oly protekció, mely a különös protegáltakkal tölti be a a nyilvános állásokat az állami és közélet különböző terén. A hol a protekcionális rendszer virágában van, ott rosszul befolyásolja a közérkölosöket, és ezeknek nagy mérvben korrumpálására vezet.

Elidegeníti, elijeszti minden térről a valódi tehetségeket, növeli a szellemi proletárságot, rothasztólag hat a köztevékenységre, s lerombolva a tekintélyt, gyarapítja a szolgalelkűséget; egyszerűst egész

nemzedékekben lerontja az igazság iránti érzéket s uralkodóvá teszi a kétszínűséget, az érdek hajhászatot; s a mi a legnagyobb baj, elposványosítással yenegeti a nyilvános élet oly ágait, melyeknek helyes vezetésétől a nemzetlet legkiválóbb tényezői függenek; mert bármily csekély s jelentékteleneknek látszó némely hivatal vagy állás önmagában, abban a gépezetben, melybe működése esik igen fontos tényező sokszor.

Protekció nélkül egyetlen állam sem létezik, de legkevésbé kárt bizonyára ott tesz, a hol nem kizárólagos s a hol mellette a lelkiismeret követelményei is tekintetbe vétetnek; ellenkezöleg pedig fekély, mely a test legnemesebb szerveit is megrontani képes.

„Segítség”

E czim alatt adtak ki a magyar írók és művészek egy albumot az eperjesi, nagykárolyi és torozkői tüzérszázadosok fölégésére. Az album mely irodalmi, de különösen művészi szempontból a minden várokozást fölül mul. 4 féle, 1, 3, 10, 100 frtos kiadásban jelent meg. Az 1 frtos kiadás is oly díszes van kiállítva, hogy bármely szalonban helyet foglalhat. Megszerezhető minden könyvkereskedésben. Belőle mutatványul a következőket közöljük.

Bucsuozom az eperjesi kollegiumtól 1840. ben.
A z arvizsgák alkalmával szokás volt és sok helyt most is az, hogy a tanulók egyike vizsgálta előtt a megjelent pártfogókhoz és a többi vendég-kehez üdvözlő beszédot intézván annak végével pedig fölük, tanáraitól és tanulóársaitól elbucsuozék.

1840 ben jogász voltam, s az igazgató, Muryay Lajos, ensem szölyött fel a bucsozó szö elmondására, a joghalgatók vizsgáján. Az előbbi években latinul, de akkor már magyarul szólottunk. Beszédem azonban szörnyő visszatetszést szült a kollegium felügyelői lelkében.

Ugyanis, mikor a többi közt arra intetem társaimat hogy a közélet mezején az igazgatóknak bátor védői legyenek, a törvényeket, mig tenellanak, tiszteljék, s azoknak érvényt szerezni ilyekezzek, s utána vetettem, hogy arra annál nagyobb szükség van, mert nálunk azt ajmnek szentnek kellene lennie, a törvényt nem tisztelt, az öreg Gucunzag hangosan közbelelték: „tamen hoc est condictio est non valectio!” „Hiszen ez igazítás és nem bucsozás!”

Egy pillanatra megálltam, de érezvén, hogy nem mondtam helytelen dolgot, s látván, hogy sem a szemben ülő vendékek, köztük édas atyám, s m a tanárok nem indultak fel, tanuló társaim pedig biztatólag intetek: biz én csak oly tüzelt folytatam beszédemet, mint eddig, egyebek között még arra is serkentvén ifju berátaimat, hogy a haladás eszmeinek is hivei maradjanak, a Vaskapu megtörője, Széchenyi Istán s a balitéletek osztója, Wesselényi Miklós nyomdokait követem.

Mikor elvégeztem, a felügyelő ingerületen odaszólt az igazgatóknak, hogy mikép engedhette meg, hogy ilyen beszédot elmondjak? — „En, — menté magát Csupka, a a jogtanár — nem láttam a beszédot.”

TÁRCSA.

Szent-Istvánnap Budapesten.

A „Segítség” szent-istvánnapi népnépe oly sikert aratott, a mi eddigéle páratlanul áll a főváros hasonló ünnepélyeinek történetében. Külső színe, de még inkább belső tartaloma messze fölülmahadta még azon nagyméretű népnépeket is, melyet évekkel ezelőtt a szerethetők javára rendeztek.

Az ünnep külső színe a lehető legkedvezőbb angusztszi verőfény tette szebbé. S aztán a tömeges látogatók. Vidéki honfitársaink rég nem keresték föl ily nagy számban a fővárost mint most. S a ki ven dégilt itt volt, el nem mulasztotta a nap legnagyobb látványosságát.

Az óriási kocsi és gyalogforgalom, a rendfentartására kivonuló legveres csapatok mozgása, az utcaj menetek által előd-zet rendkívüli élőkéség, a tömegek hullámzása, torléda, oszlas és áramlás, valamint a népnépe látványosságok szertelen mennyi sége oly képpé egyesültek a főváros egész területén, melynek páriját csakugyan hiába keresnők minálunk.

Emellett az anyagi siker is szinte több mint fényes. Mondhatni ragyogó. S a közönség sem panaszkodhatik jogosan arról, hogy pénzét valami nagyon zsarolták volna. Igaz, hogy fizetni kellett sok mindenért, de a látványt és élvezetet kereső ember mindenütt kapott valamit azért, a mit fizetett.

Az ünnepélyek belső tartalmasságát is emelte sok minden. Első sorban a kegyeletes alkalom: a három legétt város fölégítése. Aztán a rend, melyet a rendezők igaz, hogy nagy eszközökkel: rendőrséggel és katonasággal, s olykor buzgólkodva, de legnagyobb szűpen fentartották. A főváros közlekedése is szabályosabbnak és jobbnak bizonyult, mint bármikor ezelőtt.

Elöl lovasrendőrök nyitottak utat a tolongó tömeg közt; azután öt fehér lóttal vont kocsit haladt, rendező bizottsági tagokkal és hírlapírókkal, ezt követte a gyönyörű nyolcz felcírázott ökörtölt vont pompás díszkocsi. Az ökörtölt czifra szőrös bérések hajtották; a kocsin Blaha Lujza asszony, Sik Gizella és Ligeti Irma k. a. a népszínház tagjai magyar díszruhában foglaltak helyet és onnan szórták a közönség közé a színes lapokat, melyekre a „Segítség” volt nyomtatva. Elragadó látvány volt a három szép művésznő: a díszkocsi piros bársony menyete alatt; nyomukban hajnal derült s a közönség lelkes éljenzésben tört ki az igazán kedves jelenet fölött. És ez így tartott visszafelé is.

A művészi menet az Andrassy ut bejáránál találkozott a Merkl-czirkus az által alakított menettel, s találkozásuk pompás látványul szolgált a meglepett közönségnek. Mert a Merkl-czirkus menete is nagy pompát fejtett ki.

Senki sem hitte volna, hogy a Merkl czirkus annyira ki fog tenni magáért, mert olyan díszes menetét állított össze, amilyent még a fővárosban nem igen láttak. Különösen a vidéki nagy mulattatására szolgált az igazán festői és szokatlan látvány. Egymást után következtek a veres frakkos vadászok lóháton, mindenféle színre mázolt bohócok apró lovasokakon, postaleányok lóháton, magas kocsikon trónus alatt a czirkuszi művészek nejei közé-kori fölmezen. A menet a hosszú nyakú zsi affok fejezték be, melyeken egy-egy eönívész foglalt helyt; az óriási elefántok, melyek ügyes szerencsefiúk által kormányozva, méltóságosan mozogtak tova kedélyesen megölelgetve ormányukkal akiket érték.

A czifra menet, melyet a czirkusznak zenészei harsogó zenezóval nyitottak meg, délben tizenkét órákor indult el az állat-

kertől, honnan az arena uton, Rottenbiller-utczán, keresep-uton, Károly köruton és Andrassy uton haladt vissza.

Több ezer főnyi közönség nézte a szép menetet. Legnagyobb tömeg az a váci körút és Andrassy-ut sarkán keletkezett, hol a czirkus menet a művész díszmenettel találkozott.

A sokat ígérő versenyekben legnagyobb öröme telt a vig fiataliságnak, mely kedve szerint tombolhatta ki magát. Fahengerekről legurulni, egy egy forintért későgőt törni, a lengő fáról lebuknevezni, magas póznákra felmászni, egy-egy sonkért versenyt szaladni, előre és hátra; kötelek húzni, nagy hanyattesekkel, bukfenézni és cigánykerekrezi pénz és sörjuttalomért, szákbán futni nagy felbukásokkal stb stb. mindez elég kellemes szórakozást nyújtott nekik, mely a boldog nézőknek, akik közelükbe tudtak furakodni.

A versenyek különben így folytak le. 1. Birkózók versenye. Az athleta rendező bizottság az arena tér közelében egy száik térségben hirdette ki, hogy tíz aranyat kap mindenki, ki a németet legyőzi. Az álarcos ember, kit oly nagy garral hirdettek, nem volt látható sehol. Összesen négy birkózó jelentkezett és egy szalás magyar fiu ugy odalapotta a fűhöz a német birkózót, hogy a közönség a kerítéseket lerombolva, átgázolt az ülőhelyeken és versenybizottságot a birkózókka gyűjt a ó szoros értelmeben kisöpört, ugy, hogy a birkózási versenyt befejezni nem lehetett.

2. A csárdás verseny. A birkózás terétől nem messze, elzást helyen folyt le a táncz verseny. A körülkerített helyre 50 kr. külön díjért lehetett bejutni. A tér egészen megtelt s amint ifj. Rác Pali rántotta a talp alá valót, egyszerre kilejtettek a párok a tér közepére s járták, aprózták, czifrázták a csárdást úgy, hogy csupa gyönyörűség

volt nézni. (Kár, hogy a Vigadó táncosz ifjusága ott nem volt igazi csárdást tanulni alhelyett a vad őrzőgés helyett, amit ő szokott csárdás helyett cselekedni.) A bizottság bizony nehezen tudott választani, mert aki itt járt, mind díjat érdemelt volna. Végre is az első díjat Selyem Imre rókospalotai legény kapta gyönyörű magántánczóit. A leányok közül az első díjat Berkes Zsófnak, az ismert primás család sarjadékanak ítélte a bizottság. A második díjat, a csinos szépátalazt maga Rác Pali nyerte el.

A hattuszgati szépségverseny a változatos program azon pontja, mely a különben kielégítő rendezésben sok kívánivalót hagyott. A közönség tulkívánásaira és a rendezőség tulbuzósága komoly összeütkezésbe jött egymással és a hattuszgitegre vezető árnylag győne fahidon minden tekintetben középkori várostromra emlékeztető dulakodás támadt, a szigetre törekvő közönség és a rend műkedvelő őrei közt.

A rendezőség ugyanis, teljes joggal, elhatározta, hogy a szépségverseny ideje alatt a hattuszgitegre csupán nők bocsátásának be, de nálunk oly gyakran tapasztalt, sajnos előrelátás hiányában, elmulasztották a mult eleve elzárni a férfiközönség elől és csak hat órákor kezdődött a népes sziget kiürítése, s nemhogy a bennelevőket birták volna kicsalni, de a kívülről tömegesen betolngók visszatartására sem ragadták meg a kellő intézkedéseket.

A hidon, mint már említettük, igen kellemetlen jelenetek folytak le. Többen elküldötték magukat: „recseg a hid”. Több nő elajult a rémülettel, de azért senki sem tágitott. A versenyű szépségkék közül sokan összetépett öltözeten nagy erőfeszítéssel juthattak csak át, vagy megrémülve az akadályoktól visszafordultak. De nem időzünk tovább a szép ünnepély ezen egyetlen nagyoba árnyfoltja mellett, hanem áttérünk

Munyay pedig, az igazgató, azt felelte, hogy ő hozzá küldte a bedelust a beszédért, de én azt üzentem vissza, hogy még nem kész, s meg is kell tanulnom.

Mikor aztán bizonyítványomért előbb a jogtanárhoz, azután az igazgatóhoz mentem egyik sem említette a bizonyítvány elősorolt kellemetlenségét, s a bizonyítvány természetesen olyan volt, a minőt megérdemeltem.

Igy bucsuztam el a kollégiumtól és tanuló társaimtól. Az a biztató magatartás, a melyet ezek a felügyelő kifakadása után tanusítottak, bizonyoságul szolgált, a mit úgy is tudtam, hogy mindannyian a szabadság és haladás szemlének hódolnak; én pedig, valamint irántok a baráti indulatot, úgy az iskola iránt, a melynek növendéke voltam, a hálaérzetét híven megőriztem, és most, hogy azt a lángok elpusztították, a segélytán kiáltókhöz csatlakozni én is kötelességemnek tartom.

Irányi Dániel.

"Nemcsak kenyérről él az ember, hanem Istent igéjével is." Az ige az eszme, mely a művészt által nyír kifejezésre. A kifejezett eszme, a mű, pedig változék kenyérré, hogy ne csak igével tartssuk a szükségkötőt, hanem kenyérről is.

Fesztly Árpád.

Enyhíteni a szegényeknek és szerencsétleneknek sorsán, legnehezebb kötelessége mindazoknak, kiknek az Isten kedvez.

Br. Fejérváry Géza.

A sokat gyalázott tizenkilencedik század a részvéiben nagy gyönyörűséget leli, s mondjék bármit, bizonyos, hogy a terek-vésében több nyomort enyhített, több könyvet törlött, mint a nyomor okozott. Ha e szép és nemes hagyományt a jövő huszadik század osonkitalanul veszi át és meg is őrzi: nem tarthatunk attól, hogy az emberiség visszasüllyedjen a barbárságba.

Vajda Viktor.

Az éjben.

A vészangyal munkájában kifáradva, pihenni elült egy sötét, villámmal terhes felhőre. A könyörült angyala feléje száll és megszólítja:

— Ujra találkoznunk kell hát! Mi a célja mindannak, a mit tesz? Mi a tanulság belőle büntetés vagy oktatás?

— Megintem az embert, felel a vészangyal, meglehetősen sötét szárnyát s e pillanában ezrek vetik föl aggódó tekinteteket a boruló égre. Megintem az embert s megmutatom elbizakodásának, hogy csak féreg. Hangyafészek romba döntöm s keze munkáját az alá tetetem. El vagyok fáradva, de fáradságom sena vész kárba. Az istent szolgálom: az alázatosság istenét.

— Tekints hát alá munkádra. Ezeket tétél tönkre, s im milliók sietnek nekik segítségül. Meg akartad alázni az embert, hogy féregnek érezze magát s im épen a te kezéd csapása emeli föl a szeretet végtelenségébe. Kezdd újra, s megint ez lesz az eredmény.

— El vagyok fáradva, mondja a vész angyala. — Ez a különbség kettőnk között, válaszol a könyörült; — én sohasem fáradok el.

Beüthy Zolt.

Ha tűz és víz elpusztítja otthonodat, segítségre jő az erdő, melynek általa ápol és védett fái együttvéve oly gazdag tőket alkotnak, mely nagy szükség idején több és kamatját előre is átadják, hogy terheid elviselhetesé könnyebbé várszolja.

Szeresd azért és tiszteld az erdőt, mint oly hű barátot, kinek segélyét balsorsod idején biztosra várhatod.

Bedő Albert.

Az igazgyöngyöt könnyűből alkotja a csiga, midőn házának megsejtül kitér ki-

tatarozza; úgy teremjenek igazgyöngyöt azok a könyvek is, melyeket a tűzvész pusztította városok látása idejétt élő testvéreinknél.

Id. Szinnyei József.

A láng, mely hevélve palotákat és kunyhókat egyaránt elhamvasztott, fényével rávilágít a nemes szívekre.

Rónaky Kálmán.

A közönség panasza.

Állandó czikrosorozatot szándékozunk tartani a panaszok felett, melyekkel a közönség a hivatalnokokkal szemben kénytelen élni.

Eelőre is igérjük, hogy azokalopossága vagy alaptalanságáról a megnyire lehet meggyőződést fognak szerezni és a körülményekhez képest tárgyalogatos leszünk, de ha a szükség úgy kívánja, neveket sem kimélünk.

Azt tartjuk, ki hivatalt vála vagy visel, tegye meg kötelességét, ha azt már tenni nem tudja vagy nem akarja, úgy engedjen helyet másoknak. De a főnököknek is kötelessége volna, a mulasztókkal szemben kíméletlenül elbánni, mert nézetünk szerint nem engedhető meg, hogy egyesek mulasztása végett a közönség hiába fárasszassék vagy kárt szenvedjen, de viszont nem tűrhető, hogy egyesek végett folyton az egész testület és intézmény kárkoztassék. Számítalan adat állván rendelkezésünkre, a megnyire lehet alfabetikus sorrendet tartunk és amennyiben Pécs mégis legközelebb érdekel bennünket, ezen fogjuk megkezdeni.

Árvászek.

Ha a czimet kettéválasztva mondjuk ki, talán legjobban illusztráljuk azt.

Azok az árvászek igazán árvák, kiknek a sors azt juttatta osztályrészüll, hogy Pécsétt vesztettek el a szülőiket. A közgyám minden árvák hivatalbóli gyámja, az orvos és lelkész urak által beküldött haláleset bejelentéseket hét száma heverteti, a nélkül hogy azok elintéztetnének avagy azokra a jelentést megtegné. De ezen csodálkozni nem is lehet, munka nélkül semmi sem történik.

A hagyatékok és hagyatéki ügyek éveken át nem nem nyerne végbefejezést, ezen ismét nem itközhetik meg senki. A városi szabályrendelet szerint az egyik városi aljegyző árvászeki előadó, de ez soha sem dolgozik árva ügyet, hanem közigazgatást. De ne csodálkozzék azon senki, hisz olyannal is foglalkozik az árvászek, mi hatásköréhez nem is tartozik. A lapokból láttuk, hogy a városi árvászek árveréseket tart. Erre nem hivattott, mert a törvény, nevezetesen az 1881. évi LX. t. c. 207. §-a világosan rendelí, hogy az önkéntes árverések a telekkönyvi hatóság által teljesítendők. De ha ezen rendelkezése a törvénynek nem is volna, oda kellene az ügyet tenni, mert ki valamikor egy ingatlan-árverésen jelen volt, tudja, hogy arra az egész délelőtt rá megy, ha sok az ingatlan, a délután is. Természetes, hogy ekkor az azt megtartó árvászeki előadó nem dolgozik, ez által a közönség szenved, az ügyek halomra üssze gyülnék és így történik, hogy 1885. és 1886. évi hátralek is van 1887. év augusztus végén, a ki ezt olvassa nem hiszi, de ugy van. Tessek megnézni.

De más oldala is van ennek az eljárásnak és az, hogy az árvászek közírókat felvételére nem levén jogosított, az általa felvett árverési jegyzőkönyv alapján tlkvi jogok nem szerezhetők, mit tesznek, hogy a felek az aláírást eszközölhessék? Készítnek adásvevési szerződéseket és ezeket az árvászek helybenhagyja. Ezen eljárás mellett diszik Pécsétt a zugírászat. Ez egy látszik privilegium.

De más farkavége is van ennek a törvénytelen eljárásnak és ez az, hogy a felek az adás vevési szerződések, a vételár befizetés és ezzel egybe kötött dolgok végett az illető előadóhoz kénytelenek fordulni, azt törvényes kötelességétől elvonják és

feltartóztatják, a restancia marad restanciának, kinek nem tessék tegyen róla.

Ez beszüntetendő, tessék az önkéntes árveréseket törvény szerint a tlkvi hatósághoz átteni, ott annak rendje és módja szerint fognak eljárni és a feleknek kevesebb költség okoztatik. Az árvászek pedig végezze a szabályrendelet szerinti kötelességét.

Ha azon egyesek, kiknek ügye évek óta alussza a boldogok alámát, meg-megfordulnak és sürgetik az egy előadót is a munkátlól elvonják és ebből következőleg nem dolgozhatik. Ha az Árvászeknél kiki tisztán kötelességét teszi, akkor a munka nem fog felhalmozódni és a már tarthatlan állapoton segítve lesz.

Ha van valami szent a világon, ugy az árvák ügye az. És az van Pécs városában legjobban elhanyagolva. senki sem törődik azzal, ez nem áll semmi ellenőrzés alatt. Pedig ez hálás tér, a hol sok jót lehet művelni, igaz bár feltűnés nélkül, melyért érdemjelüket nem osztogatnak. De sok árva és özvegy könyvet lehet felszárítani és sok hiábavaló utánjárás és költségét megmenteni.

Ajánljuk e sorokat főispán úr Ó méltóságának szives figyelmébe; szerencsésse e hivatal vizsgálatával.

A viscontlátásig.

Különfélék.

— Uj jojtanárr. A pécsi jogakademián dr. Loncsár József távozása folytán üresedésétt jött nemzetgazdaságtani tanszékre a püspök: dr. Mihályfi Ernő nemrégiben végzett jogászt nevezte ki tanárrak. A fiatal és szép tehetségtű tanár kinevezése nemcsak reá, hanem dr. Loncsára is bizelgő, mert dr. Loncsár volt tanára Mihályfiának éppen az ő buzdítása és gondos tanítása fejlesztette dr. Mihályfi Ernő tehetségét s tudományosságát annyira, hogy őt a püspök kinevezheti a megüritült tanszékre. Lehet, hogy egyeseknek, vagy mondjuk többeknek t. i. Loncsár megdühödött ellenségeinek ez a megjegyzésünk nem fog tetszeni s kitogással élnek; de a mint ők sem törődnek mi a mi indokainkkal, így úgy nem törődünk mi az ő kifogásaikkal. Egyébként üdvözlöjük a fiatal tanárt!

— Zászlószentelés. Szombaton, szent István napján szenteltették föl nagy ünnepélyességgel az „I. pécsi munkás, beteg, és rokkantak segélyző egyetel"-nek zászlaját, az Agostonteri plebánia-templomban. Az ünnepélyen valamennyi egyetel részt vett. Tíz órakor érkezett meg a zászlóanya: Aidingér Jánosné, Riza leánya, Kubovich Gábris és Littié Mariska kíséretében s az oltár mellett lévő mennyezet alatt foglalt helyet. Az oltár előtt félkörben a koszorú lányok s ifjak helyezkedtek el. Az ünnepi misét Károly Ignác plebános mondotta, mely alatt a zászlót beszentelte. A mise után az Agoston térre vonult ki a közönség. A zászlóanya, a főispán s Majorossy Imre városi főjegyző, a koszorú lányok s a „Dalkoszorú" tagjai az emelvényen foglalt helyet. A „Dalkoszorú" élénkelte az „Isten dícsősége" című himnuszot, mely után Károly Ignác beszédet mondott a közönséghez. Következett a szegbeverés. A zászlóanya először a szent székbe szalagot kötött a zöld selyemre, a zászlóra, melynek lobogóját egy pécsi szent István képe, másfelől a magyar szimer díszíti. Azután az első szegét Károly Ignác plebános verte be a Szentháromság nevében, vert még be a bold. szűz, szent József, szent István, és szent Agoston nevében, utána Aidingér Jánosné mint zászlóanya, Károly Ignác mint lelki atya a pápa, Kardos Kálmán a király, a püspök és a saját nevében, az egytelélnök az egytel nevében, dr. Tolnai, mint egytel orvos, majd ismét Károly Ignác a kath. legényegyetel, Vassary Gyula a tízóltóság nevében, azután valamennyi egytel küldötte, végül Aidingér Riza, Kubovich Gábris és Littié Mariska vertek be a zászlóba szeg.

ket. A szabad sajtó jelen volt képviselőinek nem jutott szeg. No, ha az a zászló elletet a sajtó munkásai nélkül, azok is elletetnek zászló-szegészet nélkül; nem is azért mondjuk ezt, mintha olyan nagyon súlyosan érintene bennünket, ez a mi „művelt" városunkban már megszokott mellőzés; hanem hát tessék tudni, a ki mást megfizet: magát tiszteli meg — tartja a közmondás. No, de menjünk tovább. A főlsegett zászlót körülírták a téren a többi egytelhez s ezeknek a zászlóival, mintegy ölelkezésre hajlították, mi alatt a „Dalkoszorú" a „Hymnusz" t énekelte. Ezzel véget ért az ünnepélyes aktus. — Délben társas ebéd volt a „Scholtz"-féle sörcsarnokban.

— A víz-ügy. A mult városi közgyűlésen ismét csak feljajdult a panasz s a miről szólt, megint csak a víz volt az. Ma itt nincs víz, holnap meg amott nincs víz; a ha kutyatuk a dolgot okát, mindig csak oda lakudnak ki, hogy a magánvizvezetékek emésztek föl a tengernyi vizet s azért nincs a nagyközönségnek víze mert a magánosok elpusztítják. Baj, baj; pedig hát a város hatósága valahányszor magánosoknak ad vizet, mindig csak a fölösleges vizet adja s a tapasztalat azt bizonyítja, amint Pap József polgártársunk élmesen megjegyezte, hogy a magánosok kapják a víz tömegét s nagyközönség a fölösleget. Bizon, bizon fölfordított állapot ez. Az sem utolsó eljárás, a melyet egy bizonyos magánvizvezeték tulajdonos követ: pénz vez a szomszédoktól a vizért. No már ez aztán nagy kapzsiságra mutat. Üzérkedni, nyerszkedni a fölösleg — vizből... Oh polgári becsület, pirulj az ilyen gyalázatos dolgot hallatára... Ismét csak a vízvezeték-ügynek sürgősége kerül fölszínre.

— A pécsi tanítóképezdevel összekapcsolat 4 osztályú elemi gyakorlóiskolába a felvételek f. évi szeptember hó 1-8- és 2-án reggeli 9-12 óráig történnek a lyceum II. emeletén jobbra a képezési hiv. helyiségében. Mi a t. c. szülők és gyámok kellő tájékoztatása céljából azzal közöltetik, hogy ezen ujja szervezett iskolába csak jobb házak gyermekei vételnek fel, kik külön tanítónak vezetése mellett a képezési igazgatóságunk felügyelete alatt a testi és szellemi fejlődés igényeinek megfelelő gondos nevelésben és oktatásban részesülnek.

— A helybeli víz. népiszkola ál az 1-87-88. tanévre való beiratások folyó hó 29., 30. és 31. napján délelött 9-től 12-ig és délután 3-tól 5-ig fognak az uj iskolahelyiség dísztermében eszközöltetni. A szülők és gyámok felkérletnek, hogy gyermekeiket a beiratásoknál személyesen bemutatni sziveskedjenek, nehogy a szükséges adatok feljegyzésében fennakadás történjék, másrészt igen kívánatos, hogy a főt nevezett napokon pontos időben történjék a beiratás, hogy szeptember elején a tanítást rendszeren megkezdhessek. A közönség arról is értesítetik, hogy ez uj tanévben a fiúiskola mellett külön választott leányiskola is nyílik meg, mely célból a tanítótestület nagyobbított, az iskolában zene is fog taníttatni és a tavaszi és nyári időben a szomszédos iskolaker is tanulóik ismereteinek gyarapítására fog használtatni. Az uj iskola az egészségügyi és szellemi igényeknek teljes mértékben meg fog felelni.

— A pécsi magy. kir. állami főreáliskolában a beiratások f. hó 31-ik napján és szeptember 1-én, mindenkor délelött 9 óráig 12-ig az igazgatóság irodájában fognak eszközöltetni. Az első osztályban csak oly növendékek vételnek fel, kik életük 9-ik évét már betöltötték, és vagy arról hogy a népiszkola IV. osztályát jó sikerrel végezték nyilvános népiszkolától nyert bizonyítványt mutatnak fel, vagy felvételi vizsgálatot adjak, hogy hasonló mérvű képzettséggel bírnak. A többi osztályokba a tanulók iskolai bizonyítványok alapján vételnek fel. Mind azon tanulók pedig, kik a pécsi m. kir. állami főreáliskolába s annak bár melyik

osztályába először kívának fölvetetni, ke resztveleiket illetőleg születési okmányukat az osztály főnöknel megmutatni tartoznak. — Szept. 2-án meg tartatnak a javító, szept. 3-án pedig a magán vizsgálatok. A pótló s illetékes javító érteletégi vizsgálatok napjainál szept. 5. szept. 10-ike tüzettek ki.

— A Porges-féle nyilvános kereskedelmi középiskolában a beiratások — mint az lapunk hirdetései rovataiban is olvasható — e hó 30-án kezdetnek meg. Ajánljuk a kereskedelmi pályára készülő ifjak számára e szakaszerűen vezetett intézetet a szülői figyelmébe, megjegyezvén, hogy az intézetet végzett növendékek azon kedvezményben részesülnek, hogy az egy évi önkéntes katonai szolgálatra jogot nyerne, sőt erre nézve külön esti tanfolyam is szerveztetett.

— A fegyvert el kell tenni. Lencsukon e hó 18-án a löveggel való vizsgálaton bánásmód egy család egyetlen sarjának életébe került. Krámer Frigyes és Trinder Péter családjai külön ugyan de egy házban laktak. A mondott napon déli 12 1/2 órakor a távollévő Trinder Péter mestoha fia, a 12 éves Glük Károly áthivta lakásukba Krámer Frigyesnek 3 1/2 éves, Gáspár nevű fiacskáját 10t kukoricára; s ez a hívásnak engedve, átment s miután a gyermekek jöttek, a szobában játszáni kezdtek. Glük Károly meglátván a falon atyja kétszövű löveggel, ezt leemelte s evvel tovább játszott. Játszás közben azonban a fegyver egyik csőve véletlenül esült, s a kis Krámer Gáspárt oly szerencsétlenül találta, hogy ez halva rogyott össze. Ujabb tanulság arra nézve, hogy a fegyvereket általában a gyermekek által hozzáférhetlen helyen kell tartani.

— A pálinka. Jellemző dolgot beszél el a „Mohács és Vidéke" a mohácsi sokácok társadalmi betegségeiről. A pálinkás bolt elött parasztyegyek ült Egy 11 éves leányka és egy 9 éves fiú. Melletük üres kosár; kezükben iver, melyből időnként felváltva jókora kortyokban itták a pálinkát. — „Ejnye, be jó, — szólalt a leány s meg egy jót húzott az üvegből. — „Biz az, — mondta a fiú utánozva a leányt. Az üveg kiürült. „Te, ugye meg egy üveggel", mondta a leány. — „Igen, de megharagszik édes apánk, ha el isszuk a nyereséget", felelt a kis fiú. — „De hogy, majd azt mondjuk, hogy nagyon olesón kellett eladni az almát. Akkor még ihatunk egy pár krajczár árat. — „Na jó", szólott a fiú, s megtöltötte ujából az üveget s a leány meg egy üveggel akart venni, de a fiú nem engedte. — „Ne csakjuk meg apánkat oly nagyon. — „Csak nagynehezen tudta elvezetni néjét, a ki meglehetősen becsipett s tántorogva mentek végig a piacoz az apjuk szekereig. Mikor az apa meglátta a reszeg gyereket, kérdőleg tekintett rájuk. Ezek azt mondják, hogy egy jó bolos adott nekik a joból, csak úgy, ingyen. Há megitták. — „No hál Istennek, csak hogy emberesedtek", mondta a paraszt nevetve, s kivette butykosát és maga is jót húzott ennek a tapasztalatának az örömeire.

— Elismerés az érdemek. A gyódi német ajku hazafiak azon elhatározásában, hogy iskolájukban a jövőre kizárólag a magyar legyen az oktatási nyelv: Szauder Antal görögnyelvi plebános kivül Kletzl Gyula leány tanító az oroszlanérez, ki teljes befolyását latba veté a szent ügy érdekében, mely nemes misszióért kiváló elismerésre tette magát méltóvá! Sok ily papot és tanítót a hazának!

— Vakmerő tolvaj Mohácson. Szerdán vilagos nappal a fútezány oly vakmerő lopás történt, mely Mohácson is, hol a tolvajok eldorodója van, — írja a „Mohács és Vidéke" — ritkítja párját. Az említett napon délután egy óra körül Pettermann János babarész lakos a hetivásárról kocsiján hazafelé indulván, a fúteza nyugati végé felé levő Prezlmyer féle üzlet elött megállott, az istrángot szokás szerint leoldotta s nejevel

magára a versenyre, mely bizonyos tekintetben akadályversenynek is volt nevezhető. A hattusziget bátran viselhetné a „Tündérsziget" nevet, anvai volt a többlete arnyas padon a tündérszépü asszony és leány. Magától értődik, hogy Magyarország és Budapest szépségeinek egy igen kis töredéke volt csak rávehető, hogy alávessé magát a férjeszemek bámsz bírálatnak. És mégis hányan voltak!

Mikor végre, nagy nehezen, jóval hat óra után, mégtisztult a sziget a hivatalos férjesregőt, megjelent a versenybírószág: gróf Károlyi Pista, gróf Geist Gazsi és Kvassay Ede.

Bírói komolysággal és szakértői lelkiismeretességgel fogtak a kényes munkához. Károlyi Pista gróf mindenek elött kordont húzattott és ezen belől csak is a verenyezni óhajtok bocsáttattak. Nagy igazgatószág támadt. Minden anya, minden testvér, minden udvarló biztatótt egy egy szépséget, hogy győzze le felénk-ségét. De csak 25-30 vállalkozott. S zemen szedett szépségek egytől egyig, de mégis boszantott, hogy a kívül maradtak nem iparkodtak megnehezíteni a versenybírák feladatát!

Nehány percznyi foszult figyelem után kihirdették a három aranyalma egyenrangú nyertesének nevétt. Ezek: Schullcz Giziella (Orosháza), Toronyi az öt év előtti szépség verseny egy nyertes (Budapest) és Kolosy Mariska (Budapest).

A közönség férjeszere zajos éljenzéssel tüntetett ki az együtt távozó három gráciát, míg a női közönség nem versenyképes része az irigység félre magyarázhatatlan, hangos nyilatkozataival gyekézzett megrontani a leánykák örömét.

Valóságos „vesszőfutás" volt az, amint a pályázók visszavonultak a közönség sorsala között. S a közönség elég udvarias volt a nem nyertes szépségek iránt is. Le-

hetett is, mivel a nem nyertesek legtöbbje is megérdemelte volna látrán Páris almáját.

Persze voltak megjegyzések, ha a sorsal között egy egy föltűnő szépség vonult végig:

— Jaj de szép; bizonyosan ez nyerte... — Ez igazán talánag; hiszen ez a legszebb hölgy az egész országban!

— Híh, milyen szép szeméi vannak!

— Micsoda karok, micsoda föl! Szent Istén!

— És Amint nyertes hölgyek éljenek által kísérvé megjelentek, valami gonosz fő kezdeményezésére a közönség hangosan elkezdte követelni:

— Föl kell emelni őket!

A mi állítogat meg is történt. Hire ment, hogy az orpheumbeli Roger nővérek a győztesek, az egész sokaság utánuk tödült és éljenzéssel kísérvé őket kocsijuk.

Schulcz Gizát, az első közt érte természetesen a legélénkebb érdeklődés. Pillanat alatt egész új ismérésköre támadt a sugártermetű, beszédesszemű tüzésverű békesi leányrak. Ő lévén most a közbeszéd tárgya, érdekesnek tartjuk körülményeiből a következőket elárulni:

Atyjának Orosházán háza és bádogos-üzlete van; ő a család egyetlen leánygyermeke, azonban két füstverő van meg. Szépsége nem most tűnt föl először, már egy ízben egy józólésú versenybíró alsónék tüntette ki és aranyalma helyett oda ítélt neki az arany-gyűrűt.

A szép Giza azonban még súlyosaknak tartotta Hymenlánczátt és a viszony felbomlott. Kár is lett volna oly korán feláldozni a szép szabadságát, hiszen még csak most, — épen most — töltötte be tizennyolczadik életét.

Születésnapj élvezeték a budapesti utat kérte ki atyjától, mivel tegnapelőtt este érkezett a fővárosba. Nem is igen ismerték a népiünnepély egyes pontjait és nagy volt zavaruk, midőn gr. Károlyi Pista (ki Schul-

czeket Orosházáról ismeri) így szólította meg a ligetben:

— A kisasszony is pályázik a szépségversenyre?

— Oh dehogyl volt a meglepett leányka válasza.

— De csak rajta, unszóló gróf Károlyi, biztosíthatom, hogy elnyeri az első díjat.

És mint a tapasztalás mutatja, a népszerű fúrt kintinó jónak bizonyult.

Szépségekről levén szó, meg nem állhatjuk egy külföldi ismerősünk megjegyzésének leírását.

Az illető ur nagy műbarát s hozzá épen Olaszországból jövet, állott meg Budapestben, hogy megtekintse a népiünnepet.

Ime, mit beszél?

— Ez mégis rettenetes, hogy mennyi szép asszonyrak van önöknek! Ma majdnem háromszor kaptam miattuk egy egy igazságtalannak nyaklevést. Látja, én a szépséget önmagáért szeretem s a szobrokat és képeket nézve egészen megszoktam, hogy megálljak elöttük egy két másodpercre. Mióta Budapestben vagyok, nem győzők megállani az önök asszonyai elött. Megbámulom őket s az urak megharagszanak érte, hogy megállva nézek rájuk De hát nem tehetek róla?

Reménylenünk kell, hogy illetetellen gánkat nem érte utól sehol az émetéltelen nyaklevés.

A kaspozok versenyére három jelentkeztek: Simon Pál, Wagner János és Klein Adolf. Az első díjat, 1 aranyat, Simon Pál 68 éves, téglási születésű kovácmester kapta.

Az óriások versenyére jelentkeztek: Melion Mór (19 éves), Agothay Béla (36 é.), Lichtmann Mihály (22 é.), Herok Ferenc (24 é.), Buck Adolf (23 é.) és Hamschik Vince (46 é.). Díjat nyertek: Herok Ferenc, Hamschik Vince és Agothay Béla.

A nagy ornak versenyére jelentkeztek: Blumenfeld Mór, Virág Károly, Bleyer Samu

és Himgár Menyhért. Az első díjat Blumenfeld, a második díjat Virág nyerte.

A vörösek versenyén díjat nyertek: Neustadt Teréz (30 éves) és Totis Elza (31 éves).

A törpék versenyé volt a legmulatságosabb. A nevezési idő már csaknem lelett s még senki sem jelentkezett. Ekkor valaki elküldötte magát: „Ahun ni, egy törpe!" mire egy pár markos gyerek megragadta az íspét, a ki csak akkor vette észre, hogy arany óráját láncszótt ellopták, midőn a bírák elé jutott. Végre is jelentkeztek hárman: Kudar Lajos bádogos, Fried Lipót pipametsző és Schweiger József mázoló. A díjat Kudar Lajos vitte el.

A samár- és kutyaverseny elmaradt. Azt mondták, hogy versenyök nem jelentkeztek...

A hangversenyet este 7 órakor a fővárosi pavillonban tartották meg a következő programmal: 1. Szózat. Előadta a budapesti férfi dalegylet. 2. Népdalok. Előadták Blaha Lujza és Vidor Pál. 3. Opera-részletek, énekelte Nigrenyi Ida urhölgy. 4. Czimbalom-játék Takács Lina urhölgytől. 5. Énekek Sélly Gyula énektanár kísérvé zongorán.

A közönség a termet szorongásig megtöltötte s ugy a dalegylet szabatos előadását, mint a többi közreműködőt zajos tün-tésekben részesítette. Hogy a tetszésnyilatkozatokból az oroszlanérez Blaha Lujza asszonyt az aranyos művésznőt és Vidor Pált illette, azt mondani sem kell.

Hangverseny után a jökevű fiatalok tánczra perdtül s Radies Vilmos zenéje mellett járt a csárdás.

A versenyek befejeztével mindenki a kiállítási épület felé csődült és pár percz múlva az óriási kiállítási tér zaulofásig megtelt. Mikor az elektromos lámpák kigyuladtak, s a katoná zenekar rázendítette a talpasiklandozó darabokat: előtűnik állott a kiállítási korzó a maga tarka néptü-

megével, kedves zájával, jó kedvével, amint az még mindnyájuknak bizonyára élénk emlékezetben él. Olyan kedves, olyan vonzó volt e látvány, hogy alig lehetett tőle megválni.

A „nép", még az a közönség is, mely magát a „nép"-en felül állónak tartja, már 7 óra felé sietett magának helyet szerezni a tő partján, hogy ott a tűzijátékot élvezhesse. Fél nyolcz órakor ezerekre menő tömeg foglalt ülést és állóhelyet a tő lejtős partján, mely olyan látványt nyujtott, mint egy óriási amfiteátrum.

Mennél inkább esteledett, annál türelmetlenebbül leste az „arany ifjúság", mely máskor cipőtt hord haza és mely az utzán tanyázik, a rakéták felbomlását, mert a Széchenyi-szigeti vízesés két oldalán felállított rudak sokat igrésék.

Mikor már a nyolcz óra is közel volt s a rakéta csak nem mozdult, rögtönöztt a csónakázó közönség és a néző „ifjúság" maga tűzijátékot bengáli gyűfakkal és meggyujtogatott papírossal, amely látványrak is érdekes volt, s mulatságul is szolgált.

Nyolcz órakor robbant fel az első rakéta s gyúlt meg az első vörös görögöttű. A rakéták közül csak 3-4 sikerült ugy, hogy általános tetszést nem keltett. Az utolsó képlet azonban nagyon tetszett. Egy csomóbol egész sereg rakéta repült föl óriási magasba, tüzésőt hullatva le azután a tóra. A parton pedig lángbúttakkal volt írva: „Isten áldd meg hazánkat!"

Ez volt a befejezése a nagy mulatság-nak mely ellen lehet ugyan sok panasz emelni, de legalább anyagi sikert hozott, az igaz.

A tűzijáték után megindult a vándorlás hazafelé, de azért a liget még a késő éjj órákban is népes volt, s csak éjfélután nyerte vissza szokott nyugalmát.

Budapesti.

bement a bolta többféle ezikk beállítására. Alig volt az üzletben, a kocsihoz lépett egy egyén, az istrángot fölvetette, felült a kocsi, a lovak közt csapott és löhálában hajtott a német utcáig s ezen tovább dél irányában. Mielőtt azonban a német utcából kiért, kiesett az egyik kerék; az ismeretlen ennek dacára tovább hajtott, hanem egy utána szintén kocsi jött nagy nyárádi ember elébe került és figyelmeztette hogy az egyik kerék kiesett. A tolvaj, hogy a gyantut magáról eláírta, kénytelen-kelletlen leszállt a kocsirol, elment a kerékert, melyet is a nagy nyárádi ember segélyével betett. A tolvaj e közben gyanus magaviselettel tanusitva, a nagy nyárádi ember kikérdezte hollétét és utazása célját s a kapott feleletekből megduda, hogy a kocsi első nem az ismeretlen egyén tulajdona, ki azást beszélte ki magát, hogy ő favarban fogadta s a fogat gadjáját ki is fizette. Ezen beszéd őt még gyanusabba tevé, a nagy nyárádi ember megakadályozta őt abban, hogy kocsiira szálljon s tovább hajtsa és mivel saját magát nem találta elég erősnek az izmos ismeretlen megfektetésére, a Hóltz-féle gómalomba izent segítségért, honnan Schlapp Jakab és Krafft Antal kijöven, a rakonezatlanokdó tolvajt földre dobták: ki ellentállni akarván, a zsebébe nyúlt forgó pisztolyáért, melyet agyánál meg is kapott. Schlapp azonban a csövét fogta meg s az így támadt hulzokodás közbea a revolver esült, de a golyó szerencsére nem talált, csak a puskapor pörkölte kiessé meg Schlapp Jakab és Krafft Antal arcát. Erre aztán megkötözték az ismeretlent. E közben a helyszínére érkezett a fogat gadjája: Petterman János is, kitől az időközben gyülekezett néptömeg megértvén, hogy mily vakmerő tolvajjal va dolga, jól elődöngötte, talán agyon is ütök, ha a józanabbaknak nem sikerül a sokaságot ily végetes tétől visszatartani. A csendőrség ez alatt értesülvén az estről, a tolvajt — kiről kitűnt, hogy Z á r i t s Péternek hívják s hogy duna-zseksői illetőségű — elfogta s átadta a kir. járásbírósnak.

Dulakodó jomadarok. Mohácsos Iványos Péternek korezmájában tánczközben többen öszozeveszén, kimentek a vásártérre, a hol Pogledics Mihály forgópisztolyal meg lövest tett, melyek egyike Gyurosovs Ferenecet, ki a zajra oda jött, hasba talalta, és súlyosan megsebesítette. Erre Péci István szintén forgópisztolyal megöltte Pogledics Mihályt, ki könnyű sérülést szenvedett. A lövések zaját meghallván a két csendőrből álló járőr, a rend helyreállítására végett a helyszínére sietett, hol már nagy néptömeg gyűlt össze. Alig jelent meg a járőr, a tömegből Bakó Ferenec nevű rovtól előlélt egyén hátulról az egyik csendőr fegyverét megragadta s töle el akarta venni, miből közte s a csendőr közt dulakodás támadt. Erre a megtámadott csendőr rákiáltván társára, hogy szúrja meg támadóját, az a felszólításnak engedett és Bakó Ferenec karjába szurt, ki erre a csendőr fegyverét rögtön elbocsátotta, a néptömegben eltűnt, a többi rakonezatlanokdó suhancazal együtt. A csendőrség jelentést tevé a kir. járásbírósnak, a bünyvizsgálat megindított.

Harc a korcsmában. Vasárnap éjjel a cigány-utca egyik korcsmájában véres veredés támadt a bakák és a "ezibillek" között. Az estről a következő tudósítást kapjuk: Konec Gyula cs. k. gyalogezredbeli köztiszt, pécsi fiú, vasárnap este a takarodás már többször ismétlődött, a szolgálat tevé őrmester patról küldött fölkeresésére. Meg is találták a cigány-utczában, de mielőtt elfoghatták volna fölbujtotta társait, hogy verjék szét a patrót. A boros legények hamar neki duráltak magukat a zivódásnak s tölfogva a székot veredni kezdtek. A bakákat agyba febbe verték s midőn az egyik legény a baka fegyverét el akarta venni; ez elsütötte a fegyvert s a golyó három embert jelentékenyen megsebesített. Mig a dulakodás tartott az alatt valaki elszaladt katonai segítségért s rövid pár percz múlva 24 emberből álló órség érkezett; ezek betogták a korcsmában talált duhaj legényeket és átadták a rendőrségnek Ez a tény állása. Hallomásunk szerint a katonai bíróság 5 ónapra ítélte Konec Gyulát.

Tűz a vidéken. Folyó hó 23-án esteli 11 órakor K o p á c s közegében tűz ütött ki, mely csakhamar 5 házat minden nemű meledéképítkekkel és gazdasági eszközökkel teljesen megsemmisített, ugy hogy a belteleket körülvevő kerítések is csak a voltak helyét mutatják. Legelőször Berta István jó módú polgár ember kertjében lévő szalmakaz nyuladt ki s habár szelendő volt, rohamosan terjed a tűz körül lévő nádas épületeken. A kárvalottak nagyon keveset tudtak megmenteni vagyonukból; azon embernek kintél a tűz keletkezett a szó legzorosabb értelmében minde a pusztító elem áldozatává lett s még maga is, midőn barmaid akarta az istőlől kimenteni, majdnem ott veszett, most élet és halál között leleg. súlyosan megsebesülve a megégés következtében. A kár tetemes nagy. A tűz keletkezésének oka gyújtogatás, de a tettest még kiphatalni nem sikerült. Fajdalommal kellett tapasztalni, hogy a lakóság ezen vesztély alkalmával, mely könnyen végtetésül válhatott volna az egész községre nézve, nagyon közömbös volt, a vesztély színhelyére sem ember társainak segítségére nem ment, hanem inkább összedugott kézzel bambul, még másnap a tűz teljes kiltóására is karhatalom mal lehetett csak a lakóságot kirendelni.

A vízbe fulladt. Kirner Károly lakatossegéd, Schwarzmann Károly német-bölyi lakatos mesternél, Kész Henrik kútesóvének kijávitása végett a kutba ereszkedett s a vízbe esett, honnan már csak holt testét lehetett kihuzni.

Gyilkosság és öngyilkosság. Csütörtökön virradóra véres dráma színhelye volt az István-utca azon hajléka melyben Fehér

Pál nyug. hivatalosolga és neje lakott. Fehér Pál, ki nevével hosszabb idő óta erősen viszálykodásban élt, szerdán este is perlekedése fogta a dolgott s szidta a nejét késő éjfélig perze az asszony se hagyta szó nélkül, mert hát az utolsó szónak, szokás szerint, az asszonyának kell lenni! Hajnalban aztán elszánta magát Fehér Pál s alvó nejének szegve a töltött fegyvert: agyonlétte, majd meg magát végezte ki. A lövés következtében az ágy meggyuladt s ugy a megylkolt nő, mint a gyilkos és öngyilkos Fehér Pál félig megégett. Mind a ketten meg az nap boncoltattak föl a bud. külvárosi temető halottas kaurájában.

Ismét tűz. Mióta a tüztőlóság anynyira mennyei szervezve van városunkban, sürribben történnek a tüzesetek. Rövid egy pár hó alatt ez már a negyedik tüzeset. Csütörtök délután negyórára járt az idő, midőn megkondult a vészharang s tüzet jeleztek a városház tornyán. A felső-vámház utcában öz. B e r k y Józsefné háza égett. Pár percz és a cseresep házikó lángba borult; nem csoda, a padlás tele volt szalmával. A vész jelzése után rövid pár pillanat alatt megjelentek a tüztöltők s nagy buzgalommal láttak a pusztítóshoz, akarjuk mondani, az oltáshoz. El is nyomták volna hevenyében a tüzet, ha (már meg ez ez borzasztó: ha) ha vizük lett volna. Mindamelllett megfeszített erővel sikerült a bős lángok hatalmát megfékezni. Nagy érdeme a tüztöltősnak, hogy ha már a lángba borult tetőt meg sem is menthette, a közel szomszédos házat megóvta a tüztől.

Hullámok között. Mohács egyik chic-es menyecskeje nem régeiben Danubius úrral erősen kezdett kaczkörödni, minthogy talán a "szaraz" gavallérokat a szeszélyes delnöske már únta. Czélba vett hódításához ingerlő öltözéket is választott; festői redőzetű fürdő ruhát, mely nem fődte be irigyen a hatvány nyakat, a kebel havát, a karok nőies izmait; aztán meg hamiskás kaczkóddással látványt engedte a bokáknak férfikebre villamos hatású idomait, a kék erecskével berajzolt, rózsaszinben látszó fehér piskóta-lábcskákat. Ki az a férfi, a ki ennyi csábunk, ennyi menyecske-bájnak ellent tudna állni? Az öreg Danubius még mindig ifjú szivében is — bár abban tízes vér helyét hús víz kering — megmozdult a férfi érzelm: keblének mely örvényébe igyekezett szenvedélyt, szerelmét besodorni, elrejtetni, de örült vágya hatalmas hullámzásba hozta örös mellét, — nem tudta a vén ruét hova legyen a kéjes gyönyörtől, mely a szárazföldi tündérnek bámult kevesruhájú hölgy látása okozott nagy szivében: majd kinyitotta az ideáljává lett asszonyka felé hullámkarjait, majd megígédtt önvakmerőségétől és szeszénykezeve vonta vissza azokat, majd szólni akart hozzá szerelmes szavakat hab locesanasában, majd pedig elfordult töle, hogy vallomásának esattanó mondata elhaljon a közömbös malmok szünetlen kelepelésében. Mozgott, forgott, vizgönygyököt könyezett és napsugaras fénytől derült mosolyra fakadt: nyugodt akart lenni, majd meg háborogni kezdett. És a kis menyecske észrevette ezt a nagy szenvedelmet; jó szivében feltámadt a szánalom a szenvedő iránt, vagy talán a vágy is a szerelmes hullámkarok ölése után. Még egyet gondolt, még egy pillantást vet körül, mint a ki valami veszedelmes dologra készül határozni magát, aztán . . . belevetít magát dobogó szivvel, önfelédten a szöke Duna mohó öléslésü karjába. Ah, és mi szép, mi gyönyört okozó látvány tárult aztán a parti szemlélő elé: két szerelmes mohó ölelékse, szilaj csokolózása, — ajk az ajkon szüntelen, kebel a keblen szorosan. És a Duna megörült és a menyecske . . . elfáradt. A folyamórás csak ölelte, csak csókolta szép asszonyát, — bele akarta csókolni egész lelkét a furdózó tündérbe; örült szenvedélyében nem tudta elbocsátani szép szakmányát, nem tudta mit csinál! . . . Isten ne hagyj el, hol a vakmerő asszony sem tudja már, hogy mit csinál. Sikolt rémeset, kapaszkodik, segélyért ri-mánkodik. "Irgalom atyja el ne hagyj!" És az Isten elküldé angyalát: egy alig 15 éves szép leányka, akit az úszás dolgába csak nem rég avattak be, beugrik a gyilkosnak kész habokba és megmenni — az utolsó perczben — a halálra vált asszonykát a Dunától, a Dunából! Ti, nagy uraim elismerést az életmentőnek! Mohácsos mindenki megmondja, mi az egész neve B. Helén kisasszonynak.

Mohácsos nincs szabadság. Ez a szivet átnyílló felkiáltás járja most mohácsos a kir. járásbírósnaknál. Akárhány hivatalnok a bíróságnak folyamodott, eddigelé a törvényben biztosított szabadságának élvezése iránt, mindegyiknek megtagadta azt a törvényszék "nagyságos" elnöke, vagy talán inkább a törvényszéknek még "nagyságosabb" főnöcnuchja, akarjuk mondani: irdogalgatója. A mostani visszás állapotokban ez az utóbbi jó ur batároz "elevenek és holtak" fölött, ha azok véletlenül hivatalnokok e törvényszék területén. A törvény-magyarazására és tudásra — jó volna — ha megkötátnék felsőbb helyről a pécsi kir. törvényszék említett "két" vezetőjét.

Ünnepi szónoklat Mohácsos. Szent Istvánnak e nagy államalapítóknak és egyházi szentnek ünnepe Mohácsos R o z m a n i t s Timót, kegyesrendi tanár tartotta a ferenecrendiek plébánia-templomában az egyházi szónoklatot nagyszámú kiválóan intelligens közönség előtt. A derék fiatal tanár nagy hatást gyakorolt egyházi beszéde szépen volt megalkotva és szépen volt előadva. A szónoknak a közjogi és politikai tanokat ugy, a mai konket viszonyoktól élesen megfigyelni tudó tehetségéről praegrans tanúbizonyoságot adta ez a nagyöszabásu beszéd. Mohácsos a hazafias és nagyöb szónoklatoknak, úgy általában az ily irányú szerepléseknek s tüntetéseknek kiváló fontosságot tulajdonitunk, mert ott még mindig nagy feladat vár a — magyarosításra. E városban

még mindig képes viárokot ásní a magyarosítás ellen a slavizmus, de még a germanizmus is, mely többi azonban ma már sokkal kevésbé veszedelmes, mint az előző évtizedben. Kár, hogy Mohács irányadó férfiai — nehány lékesebbet kivéve — még mindig nem tudnak az ily fontosságu kérdések iránt apathikus közönyükből felocsúdni. A "Dunántúli közmüvelődési egyesületnek" ha azzal az impertinens hallgatással meg nem ölnék gyamolttalan vagy rosszkaratu vezetői — Mohácsos is akadna ám még sok és nagy munkája.

A phylloxera. A földmüvelés. idar és keresek m. kir. miniszterium a phylloxera ellen alkalmazott gyérítési eljárásra szük-ségelt szénkénegecskendőre vonatkozólag a következő hirdeteményt küldött meg Deszó Miklós szőlőszeti vándortanárhoz. — A Zalatkán gyártott szénkénege áza ezenel következőleg állapittatik meg: a ménesi szénkénegraktárban mmázánként 22 ft, a tarczali és budafoki szénkénegraktárban mmázánként 24 ft. Azon hordók vagy egyéb edények, melyekben a megrendelő a szénkéneget kapja, az ősi és tavaszi gyérítés után később májushó 15-ére, nyári gyérítés után legkésőbb augusztus 15 ig a megrendelő által bérmentve azon raktárba küldendő vissza, melyből a szénkénege kiadottat. A gyérítéshez szükséges szénkénegecskendők jövöre a szőlőbirtokosoknak kölesőn ki nem adatnak, ellenben az állam tulajdonát képező fecskendőköl 160 a gyérítési kiváló szőlőbirtokosok ugyancsak a nevezett szénkénegraktárakból el fog adni. A fecskendők ára drbnként 15 ft. Mind a szénkénege, mind a fecskendők ára helyben az illető szénkénege raktárban veendő s a raktárból a megrendelő helyre való szállítás költsége a megrendelő által viselendő. Azok, a kik ily föltelek mellett szénkéneget vagy fecskendőket ráhajtának, a ménesi és tarczali, a budafoki raktárra nézve pedig a budapesti m. kir. vinczellér-iskolák igazgatóságához forduljanak. A nevezett igazgatóságok megkeresésnek a beérkezése álló készlet erejéig kész pénz fizetés mellett fognak megfelelni.

Magyar recitátor. Szakáll Antal szimfonikus és magyar-recitátor szombaton este a Sillay-féle vendéglő termében Schakesspeare, III-ik Richard, Moliere, Tartuffe, jéből, valamint Schiller "Haramiak"-jából fölolvastó estélyt rendez jelsebb költőink remek műveinek szavalata kapcsában. Egy "Richard király" mint "Tartuffe" előadását tanulmány és magyarazat előzi meg. Műsorozat: 1. "Az örült" Petőfőtől. 2. "Nem trüfáltam én" Tóth Kálmántól. 3. "A vén cigány" Vörösmartytól. 4. "III-ik Richard király" Anna herczegnől való nagy jelenete Schakesspeare-től—recitató utján. 5. "Utolsó alamizna, Petőfőtől. 6. "Angyal és ördög" Szász Károlytól. 7. Moliere "Tartuffe" Elmíraval való két jelenete a a leálcázással—recitató utján. 8. Schiller "Haramiak"-jából Moór Fer. nagy jelenete a 4-ik fölvonásból—recitató utján. Kezdeté este 8 órakor. Szakáll, ugy mint tragikus színész, ugy is mint recitátor nagy elismerésre tett szert hazánkban; neve mindenütt igen előnyösen ismert. Annak idején a fővárosi lapok is dicsegről irták róla; legutóbb a szegedi lapok magasztalták művészi tehetségéért a jeles szimfonikus. — Vasárnap a kereskedelmi ifjuság helyiségében tart előadást.

Változások az helybeli főreáliskolánál. Csomez József főreáliskolánknak jeles képzettségű tanára a nagybányai állami főgyimnáziumhoz helyeztetett át rendes tanári minőségben. Sajnálattal vesztünk tudomást a szakavatott tanferiu eltvázóása felől, kiben az intézett egy jeles erőt veszt el. Öszinte szivből kívánunk szerencsét a vávozóának az új állomáson. — Dr. Krausz Jakab a latin nyelv tanészekere kinevezett tanár ez állását nem foglajlja el s így helyébe más fog kinevezetni.

M-bankett. Ez alatt a rövidítés alatt "mameluk-bankett"-et is lehetne érteni, ha az nem lett volna a "Mohács Molnárók Mulatsága." Szegény derék molnárók "magnun áldomás"-t csaptak a napokban a nagyhatalmú kir. "fő"-mérnök úr tiszletére, ki nagy kegyesen megengedni méltóztatott, hogy a malmok ott a Dunán ne csak szundikáljanak, hanem örölhessenek is. Ezt a titokzatos kifejezést a következők magyarazták meg: a mohácsai molnárók mindig jó "balbárti" emberk voltak, minthogy pedig megvagyon irva, hogy a ki ellenzéki, az ne egyék, hát a volt . . . tolerans . . . igazi főmérnök helyébe jött pseudó elhatározta, miképen ezeket a nyakas embereket meg fogja törni, avagyis velük a kormánypárt egyedül üdvözítő hiszekegyjét fogja elmondani. Az ige testé lon. Ugyanis a Jupiteről (minisztertől) küldött golya király fölfallással fenaegette a szegény bekákat, akarjuk mondani dunai molnárokat: malmaikat azokról a helyekről, hol Duna sebes árja folytán a malmok gazdag "vámot" tudtak gazdáiknak szerezni, — kikötötték s a holt tanýakra parancsolta, a hol a nemcsak hogy hasznot nem, hanem a gazdának és családjának a "betevő falat"-ját is alig kereste meg a nem kis tökét képviselő hajó-malom. Kértek, könyörögtek a jámbor mesterembek, semmit sem használt. Hanem aztán mégis megkönyörült a jó Isten a molnárók nagy baján s adott végre az idén egy kis "jedelmes" képviselő-választást, — és a főmérnök úr élérkezettnek látta az időt a cselekvésre. Minden arczpirulás nélkül azt kívánta szegény liszteseiktől, hogy rázzák le magúkról nem a lisztport, hanem elveiket, hogy tagadják meg mindazt, a mit eddig hittek és vallottak, vagyis szavazzanak a "kormány"-ra és lesz malmaiknak . . . jó helyük. Szavaztanak és kaptanak. — Kell, hogy a kronikák megemlékezzenek e nagy csudáról, mert hát a kormány kortes ígértét milliő ösrend közül "egyszer" megtartotta. Mi szivből örövendők polgártársaink boldogulásán, hanem abbéli kíváncsiságunkat mégis eláruljuk a mohácsai

hatalmas királyi "fő" mérnök úr előtt, hogy hátk mikor volt az ő intézkedése "igazságos" választás után-e avagy előtt? . . . A papír sárkány előtt való meghunyászkodás nagy ünneplőben minden baj nélkül folyt le, vagy halpakrikás, pecenye és még uramfia sampányer is — "bútelejtől." De lássuk a . . . "medvét." A mulatság allatt aztán egy derék és értelmes molnármeister megke-ményítette a szivét és pohárköszöntőt mondott a tekintetes főmérnök úrra, Medveczky Zsigmondra. Nem is késett a megtisztelt (?) leereszkedő, moll- és orr-hangon válaszolni az ő "kedves" molnárnak. Hogy kik voltak és kik mulattak "sirva vigadva" e "sikerült" mulatságon, nem írjuk ki, nehogy egy idő múlva, kiábrándulva, azt is meg kelljen majdjan . . . tagadniok.

Szineszéd, de nem Pécsétt. Fajdalom, mi a magunkeről nem igen írhatunk; de írunk mégis, ha a másokéról is, hiszen régi jó ismerőseinkről szól a hír. S o m o g y i Károly e hó 23-án rándult az intézsúraltával B'-Füredről K a p o s v á r r a, a hol a "Korona" vendéglő nagy termében 25-én kezdte meg előadásainak sorozatát a "C z i g á n y - a - b - ó - v a l . T á r s u l á t a b a z a v á l t o z á s á l l o t t b e e z i d e g e , h o g y G y u r m a n A l i c e h e l y é b e R é t h y F a n n y a n á l u n k i e l y ö s l e v e n i s m e r t k e l v e s n a i v a l é p e t t . B o g á t h y M e d á r d s u g ó h e l y e t t p e d i g — k i m e g v á l t a t z i n e z e t t ö l — C s e t h e L a j o s s e r z ö d t ö t . V ö l g y G y ö r g y t á r s u l a t a m u l t e s t i t ö r k i n a " V ö r ö s s a p k a " i s m e r t j ö n e p z i n n m ü v e l k e r d e m e g S z e g z á r d o n e l o a d á s a i t . E l s ő a l k a l m a l k ö z ö n s e g e s e k e y s z á m m a l v o l t ; p e d i g a j e l e n l e v ö k m e g e l e g d e s s e l v á z o h a t t a k , m e r t m á r a k k o r i s b e z i o n y i t o t t á k , h o g y a n y á r i u n a l o m e l i z s e z é r e e s k e l m e s s z ó r a k o z á s n y u j t á s á r a k e p e s k . S z o m b a t o n a " V e r e s h a j u " j e l e s n e p s z i m n i v e t a d t á k , m e l y e n e l s o r b e n l é p e t t f ö l a m o s t m á r ö z v . V ö l g y G y u l á n e a c i m z e r e p e r b e n , k i P é c s e t t v e s z i t t e e l k e d v e s f é r j é t . A v a l a m i v e l n a g y o b b s z á m u k ö z ö n s e g ö y k e r e k ö s z e v á g o e s é l v e z e t e s e l o a d á s b a r e s z e s i t e t t , a m i n ö v a l o g a t ó s k ö z ö n s e g i g é n y e i t i s k i e l g é t h e t i . Ö z v . V ö l g y G y u l á n k e l m e s , b e l i z e g l ö e n k a n g a l r e n d e l k e z i k . d a l a i t t ö b b s z ö r m e g t a p s o l t á k j á t á k a n a z o n b a n m e g m e g l á t s z o t t a z a l e v e r t s e g , m e l y a s z m o r u g y á s s z a l o l m e l y e n s u j t a . — A n ö k k ö z ü l m e g V ö l g y G y ö r g y n é , F ö l d v á r i n é , K o m l ó s i n é j á r u l t a z e s t s i k e r e h e z . N a g y o n k e d v e s j e l e n s e g v o l t K o m l ó s y I l k a , k i v a l ó s á g o s t e h e t s e g e s g o n d o s v e z e t é s m e l l e t t a s z i m n i v e t e z t b ü s z e k e d v é v á l h a t . L e n g y e l m i n t m i n d e g , u g y m o s t i s e r e d e t i , t ö r l ö m e t s z e t t n e p z i n n m ü a l a k i t á t n y u j t o t t ; z a m a t o s e z i k o r n y á t l a n m a g y a r o s j á t é k a m i n d e n k i b i z o t s i t a j a n e k i a z e l i s m e r e s t . V ö l g y G y ö r g y a d e r é k i g a z g a t o , s z i n t e n t e l j e s h a t á s s a l j á z s o t t , u g y s z i n t é n I r s a i Z s i g m o n d V e r é b J á n k ó s z e r e p e b e n k i t o g a t á s a n a l a k i t á t n y u j t o t t . U g y e s e n a l a k i t o t t m e g F ö l d v á r y i s , s z ó v a l a z e l o a d á s m e g e r d e m e l t e a z á l t a l a n o s t e t s z é t , m e l y e n r e s z e s ü l t .

Csarnok.
A pünkösdi királyság.
Rajz.
Bánki Peti volt legszebb legény a faluban. — Hej tudták ezt mind a leányok, tudta azt maga Peti is! Mikor Isten napján az alsó-széli csárdában mulatott megmuntata, ki a legény a csárdában! — Szép korom fekete haja — öndör förtökben fényelt félrecsapott, kis, karimás kalapja alul. Két szemek mélyen tüze ugyl villogott, hogy abból egy szikra elég volt a lány keblek felgyulasztására.

Csak hogy Peti nem pazarolta ezt a tüzet a falubeli lényokra.
Szentene uram — Peti juhászgadjája — kis, aranyos gyöngyvirágot lehelő — hej, ő tudta ám csak kiczírázni — leányzója, Petinek pedig Zsuzsikája, még jobban felgyújtotta azt a tűzkatlant, villámszörő bogár szemével.

Hát mikor együtt járták a frisset; azt volt ám csak gyönyörűség nézni! Zsuzsikának karcsu testét selyem viganó, tarka röpke, főhéher búhos ingváll, nyakát háromsoros apró gyöngy takarta. Mikor Peti a derekát körül ölelte, ugy hajolt fölője, mint árnyék a napsütött virágra. — Járta Peti veszett kedvében; húzta Docii olyan frissen, hogy majd kiszaladt kezéből a hegedűje. Azért húzta ugy a lelkéből, mert utóljára húzta Petinek.
Pörge kalapja mellől lobog utánna nemzeti színű pántlikája; Zsuzsika kötötte fel, mikor bevették katonának.

De örült is Peti, hogy huszár lehet; annál jobban megsíratna Zsuzsikája. — Alig tudta Peti feláztatni lecsurgó könykeit a pántlika kötésénél. — Az esti harangszó szétoszlatta a mulatókat; Peti hazakiserte Zsuzsikáját a tanýára. A kapuban megálottak s egyszerre borultak egymás nyakába. Hej, most Peti sem szegyenlet sirmi! Oda vonta Zsuzsika fejét a keblére, s átfogta mind a két kezével s ugy sirták végig a napestet.
Peti borjuszáju inge uja kevés volt könyei letörüléséhez.

Betekintett még utóljára az akolba, mintha búcsuzni ment volna jószágaihoz. Megsimitgatta szamarát és ez mintha érezte volna gadjája távozását, utánna ment s a bezárt kaput töltötte ki bosszuját . . . meg rugdalta.
Petit a holdvilág elkísérte a csárdáj; ajtajából még egyszer visszavetette szemét Zsuzsika ablakához, melyben most ojtották el a világot.

Három eztendő be sok nap! Peti azt ki sem tudja mondani, mennyi! Az újján szimítgatja e lefolyt napokat, de nem tud végére jutni! Csak legalább irni tudna! De őt nem tántított ilyen mesterségre. Csak annyit értett ő a tudományból, hogy megtudta számítani mindennap nyáját.
Ezen kesergett Peti a prisen szép huszár mundérbán; miért nem tudja ő azt a tollat végig vezetni fehér papirosra, mely-

ből aztán olyan szép izeneteket szed ki az olvasni tudó. — Akkor kapna töle Zsuzsikája olyan köszöntést akár egy királykisasszony!
Fóházokban tördelte el Peti a napokat, ugy tett mintha nem hallana, nem értené semmit abból mi körülé és vele történik; ő csak érezett, csak szeretett. Elvezették társai "bús huszárnak".
Jaj volt annak, aki a becsületét megbántotta! Nem hiába csörgött utána fényes kardja, melyet val felhevülésében annak visszazserzésére használt.
Peti nem is kerülte ki a fekete börtönt. — Már harmadik tavaszba fordult az idő mióta Peti az idegen helyen fogva tartja bűbánata. De még eddig nem romlott meg a lelkiismerete, hogy emberben kárt tett volna, csak a tekintete volt olyan mintha meg akarta volna azt gyilkolni, kire rávetette. "Hej Peti miért vetted oly szemeket, miért emeltd fel a kezedet az őrmester urra; nem tennéke a börtönbe." Pünkösdi napján viték oda, mikor a többiek mint mulatnak. Peti gondolatai messze száguldoztak börtöne falai közül; szemét az álom csakhamar lezárta és álmodott pünkösdi napján, piros pünkösdi napjáról!

Azt álmodta, hogy haza tért. De nem várta őt senki tárt karokkal. Amerre tekintett az emberek rá sem néztek; eslem fogadták köszöntését. Amint befelé halad a faluba muzsika szó üti meg a fület; oda tekint, honnét a hangok jöttek, látja hogy egy nagy menet közeleg; ifjú leánykák hó fehérben, fejükön koszorúval, mögöttük gazdag lombosart alatt kísérik pünkösdi király nójét: Zsuzsikáját!

Féjen tarka rózsá-korona nyugszik, arczán kél a piros hajnal.
Peti lélt az országot árkába s onnét nézte hogyan dicsóiták az ő királynéjét. A menet már melléje ért, de nem akarja senki sem megismerni, Docii sem, még Zsuzsika sem! Peti odaugrik Zsuzsika elé s elkzdi tájfalmas panaszó hangon megszólítani, de nem érez e szókra, még azt a szép virág-bokrétát sem Petitől fogadja el, hanem egy másik, Peti előtt ismeretlen legény kezéből veszi el.

Hej Petiben sem romlott még a vér, az Isten is segítségül hívja a birokra kedves elcsábítójaival. Peti ugy érezte, hogy búja akkorára nőtt, leveri vele az egész falut. — Szét is szaladt a menet, ketten maradtak csak, Peti és az a második legény.
Egyik sem birt a másikával. Mind a ketten öszeztek. Petit senki sem ápolta, ott hagyták elfeledtek
Reggel mint felnyitotta Peti szemeit, észbe jutott álma. Az a rossz álom, mely neki oly hihetlenségét beszélt.
De még ilyet csak álmodni is, hogy elfeledték!

Hogy milyen volt élete s börtönben lényegtelen, ne kusassuk, hisz ugy is letel már, kövessünk inkább azon az uton, melyen Peti a régi külsőben Szenthe uram banyájával már láttuk.
Peti az akolban idegen embereket talál, egy két kérdést tesz hozzájuk, azok felelnek olyasmint mitől Peti körül meg fordul a világ.
Eloldja szamara kötőfékjét, ráveti magát hadd vigye setét erdők közepébe harminának, az ő élete már most egyébre ugy sem való.

Az állat fölité hátja könyvtva vágat sebesen az országot utána; Peti földig erő lábait megféri a por, s a kezében lévő kampós botjának leeresztett vége hosszú barázdát hagyott maga után az elhagyott földön.
Bizony Muczinak is becsületére vált volna e futás! Még ily nagy terhet nem hordott soha, mert gadjáján ül a bűbánat terhe.
Az utolsó ház előtt — ablakja felett csezér lóg forgács kötegből — megállott a paripa. Peti meg nem állította! Talán tudta az, hogy csak ide hozhatja, mert ide hozta, vigalmában, mikor azt a kis lányt megszerette

Betámolgot ajtaján; léült az üres asztal mellé; botját magamellé, a falhoz támasztotta.
Szép, fiatal legényzó huzta Petinek a bú-könyvöt, ez mohon írtette ki az üveget, aig maradt valami a fenekén. Makra pipáját, zacskóját maga elé vette az asztalra, ma nem esk jó a füstje neki balkezelével feltámasztotta nehéz fejét, másik kezével megfogta az üveget. A csaplóros lány átölelt Petit s felnyitja mosolygós szájakáját ily szókra:
— Hát Peti már megsem ismeresz? Mikor jöttél meg? Ugye megmöttem; aztán nagyon megcsunytam!

Peti mintha nem értett volna ezen a nyelven, melyen hozzászóltak, nem felelt; szemét mozdulatlanul egy pontra vetette. Csak nem adta ki gadját az utadat?
Haj be sok történet, mig oda voltál! Tudod-e hogy járt a bolondos Boris, ugye nem tudod? azt sem tudod, ugy-e, hogy Szenthéék ne nézz csak egy kicsit a szemembe! — Hát rám sem nézel? Mi bántott? Soh' se láttalak ilyen szomorúnak! A kedveskedő lányka egészen Petinek napbarított arcához hajította rózsás arczcsakáját s szemét Peti mély bánáttengerébe merítette.

Két könny gyöngyözött fel azokból, ott vesztetett mindegyik egy-egy szemén, egyiknem sem volt utja, hogy lefolyhasson.
Ez mindent megmagyarazott a lánykának; miért áll oly vesztet Peti fekete szem-párja, miért nem válaszol édes engyelmére, miért nem volt kíváncsi arra az újságra, mit el akart mondani, mert az Petinek már nem volt újság; Petinek a szive fáj!
Sokáig ültek így egymás mellett míg Peti tompa hangján fájdalmának és szókat ejti el:
— Hogy így meg csalt soh' sem hittem!
Szegény Peti ez is csak olyan pünkösdi királyság volt.

Wendrinzky Lajos.

